

Filozofická fakulta

Výroční zpráva o činnosti za rok 2001

Děkan:	PhDr. Jan Pavlík
Proděkani:	Prof. PhDr. Jiří Kroupa, CSc. Doc. Mgr. Milada Franková, CSc. Doc. PhDr. Jan Zouhar, CSc.
Předseda AS FF MU:	Doc. PhDr. Michaela Horáková, CSc.
Tajemník:	Ing. Otakar Vaňura

V roce 2001 se o přijetí na bakalářské a magisterské studijní programy FF MU ucházelo 5308 zájemců, k přijímacím zkouškám se dostavilo 4411 uchazečů, přijato bylo 1257 a do 1. ročníku se zapsalo 957 studentů, tj. 21,7% z těch, kteří se k přijímacím zkouškám dostavili. Výrazně se rozšířily možnosti kombinovaného studia.

V akademickém roce 2001/2002 se kromě osvědčených studijních programů celoživotního vzdělávání uplatnila nová organizace celoživotního vzdělávání v akreditovaných studijních programech, které nabídla naprostá většina studijních oborů fakulty. Toto placené studium probíhá jako studium jednotlivých předmětů jednotlivých studijních oborů v rámci rozvrhu jejich prezenčního studia na FF MU a je organizováno po semestrech. Pro akademický rok 2001/2002 se cena studia řídí počtem kreditů daného předmětu. Dosažené studijní výsledky (kredity) jsou započitatelné v případě pozdějšího přijetí k řádnému studiu na FF MU.

V roce 2001 proběhla v Akreditační komisi MŠMT reakreditace a nová akreditace studijních programů a oborů FF MU. Na jejím základě byla struktura všech magisterských studijních programů a oborů fakulty (s výjimkou magisterského studia psychologie) transformována na bakalářské a navazující magisterské. K 31. 12. 2001 má FF MU akreditováno 7 bakalářských studijních programů s 43 obory, 9 magisterských studijních programů s 56 obory a 6 doktorských studijních programů s 34 studijními obory.

Do prezenčního a kombinovaného doktorského studia bylo v roce 2001 přijato 85 posluchačů. V rámci doktorského studia byla v roce 2001 zvýšená pozornost věnována výsledkům studia, obhajobou doktorské práce a státní doktorskou zkouškou toto studium úspěšně dokončilo 49 doktorandů.

Na FF se v roce 2001 řešily 3 rozsáhlé výzkumné záměry: Centrum pro práci s patristickými, středověkými a renesančními texty (spoluřešitelka prof. dr. Jana Nechutová, CSc.); Centrum archeologických výzkumů sociálních struktur pravěku až vrcholného středověku (prof. dr. Zdeněk Měřinský, CSc.); Codex hymnologicus Bohemiae – Katalog nápěvů jednohlasého repertoáru latinské a české duchovní lyriky 14. – 18. století (prof. dr. Miloš Štědroň, CSc.).

Vedle těchto hlavních výzkumných záměrů řešili akademičtí pracovníci na ostatních oborech FF v roce 2001 celkem 40 finančně dotovaných grantových projektů, z toho 24 v rámci GA ČR a 7 v rámci projektů FRVŠ. Počet projektů se v loňském roce podstatně zvýšil oproti předchozím letům a tento vzestupný trend bude zjevně pokračovat i v průběhu následujícího roku.

Na sklonku roku 2001 proběhla na FF velmi úspěšná oponentura tvůrčí činnosti konzultačního pracoviště „Elektronické databáze textů ke studiu a výzkumu řeckých a latinských autorů starověku a středověku“. Projekt je realizován za finančního přispění MŠMT v rámci podpory projektů výzkumu

a vývoje. Z obdobného informačního zdroje MŠMT zahajuje práci středisko „Literature Online Full-text Collection“ při Katedře anglistiky a amerikanistiky na FF MU.

Celkem v roce 2001 proběhlo na FF 10 habilitačních řízení a 6 řízení na jmenování profesorem.

V oblasti účelových projektů FRVŠ došlo k dokončení hlavní etapy výstavby „Audio-vizuálního kabinetu pro dějiny umění“ při Semináři dějin umění. Podstatnou částí tvůrčí činnosti pracovníků v humanitní oblasti, na kterou se někdy v rámci Univerzity zapomíná, je publikování výsledků vlastního výzkumu v samozřejmě původních monografiích a vědeckých studiích. Přitom zejména v oblasti česky psaných publikací, které seznamují odbornou i laickou veřejnost s výsledky tvůrčí práce v humanitních oborech, si udržuje FF stále klíčové postavení mezi našimi ostatními humanitními pracovišti. Ze spolupráce s pracovišti Akademie věd ČR vzešel např. podíl na významných monografiích: Hradý českého Slezska (Historický ústav: Martin Wihoda), Dějiny českého výtvarného umění III/1-2 (Seminář dějin umění: Jiří Kroupa), 50 let archeologických výzkumů Masarykovy univerzity na Znojemsku (Ústav archeologie a muzeologie: Vladimír Podborský jako autor a editor).

Z významných monografií lze jmenovat práce archeologické (Jiří Macháček: Studie k velkomoravské keramice), historické (Vladimír Gonč: Evropská idea II, 1938–1950), slavistické (Ivo Pospíšil: Slovník ruských, běloruských a ukrajinských spisovatelů) a filozofické (Břetislav Horyna: Idea Evropy. Pohledy do filozofie dějin, Břetislav Horyna, Helena Pavlincová: Dějiny religionistiky). Významnou publikační aktivitu přesahující podstatně hranice univerzity a regionu vyvíjí Matice moravská, jejíž činnost podporuje především Historický ústav (Libor Jan: Vznik zemského soudu a správa středověké Moravy, Tomáš Knoz: Državy Karla St. ze Žerotína po Bílé Hoře).

Důležitým symptomem mezinárodního uznání Sborníku prací FF MU, řady jazykovědné, je recentní žádost severoamerického renomovaného nakladatele o umožnění počítačového zveřejňování studií a subskripce řady uměnovědné nejvýznamnější severoamerickou nadací, pracující v oblasti dějin umění a muzeologie, J. P. Getty Trust (Los Angeles).

V roce 2001 pořádaly ústavy a katedry FF MU řadu konferencí, seminářů a kolokvií, z nichž uvádíme zejména ty, které byly mezinárodně navštívené:

- XXIII. Mezinárodní konference archeologie středověku, Brtnice, 17. – 21. září 2001 (Ústav archeologie a muzeologie)
- Čeština – univerzalia a specifika IV, bohemistické symposium s mezinárodní účastí, Brno, 15. – 17. 11. 2001
- Kultura paměti. Intence, obsahy a formy společenské paměti na válku, diktaturu a odsun – Česká republika, Slovensko a Německo po r. 1945 (spolu s Česko-německou komisí historiků), Brno, 15. – 16. 3. 2001
- Mezinárodní hudebně vědné kolokvium při 36. Mezinárodním hudebním festivalu, Brno, 18. – 30. 9. 2001
- Uměnovědné a historické symposium (Ústav muzikologie spolu se Sudetoněmeckou akademií umění a věd, Mnichov) Brno, XII, 2001

Přednášky, besedy se studenty a pracovní setkání s kolegy uspořádali také četní zahraniční hosté Filozofické fakulty:

- na ústavu archeologie a muzeologie hostoval Andrej Pleterski ze Slovinska v rámci Společného řešení výzkumného projektu realizovaného v programu KONTAKT Česká republika – Slovinsko; jedná se o projekt „Analýza informačního potenciálu archeologických lokalit ve východoalpském regionu a na Moravě“,
- Cristina Mello z Portugalska přednesla na ústavu romanistiky přednášku o životě a díle Josého Régia,
- prof. Christos Tzitzilis z Řecka přednesl přednášky pro posluchače ústavu klasických studií,
- Antoine Marés z Francie na ústavu romanistiky přednesl přednášku o francouzsko-českých vztazích po roce 1945,

- prof. Atle Kittang z Norska přednesl pro studenty norštiny přednášku o novější norské literatuře,
- prof. Anna Panayotou z Kypru přednesla na ústavu klasických studií přednášku o způsobu studia na Kypru,
- Marcos Bonisson z Brazílie přednesl na ústavu romanistiky konferenci na téma „Výtvarné umění v Brazílii“,
- Maria Antonia Martin Zorraquino ze Zaragozy přednesla na ústavu romanistiky přednášku z oboru španělské jazykovědy,
- prof. Reinhard Düchting z Německa přednesl na ústavu klasických studií odbornou přednášku na téma „Latinská medievistika“ a současně převzal Zlatou medaili rektora Masarykovy univerzity.

V loňském roce vyjelo ke studijním a přednáškovým pobytům a k účasti na kongresech a sympoziích více než 240 pedagogů FF. Z těch nejzajímavějších uvedeme alespoň následující:

- Milan Pol – vedoucí pracovní skupiny na mezinárodních seminářích, pořádaných Radou Evropy ve Strassbourgu a Sarajevu
- Antonín Bartoněk – účast na kongresu the Greek linguistic Society, Paříž – Sorbonne
- Stanislav Tesař – předvedení digitálního hymnologického katalogu a diskuse k jeho koncepci a technické podobě, Německo
- Mojmír Tyrlik – konference Evropské asociace vývojové psychologie, Švédsko
- Václav Blažek – kolokvium o afrických jazycích a jazykovědě, Nizozemí
- Pavel Materna – mezinárodní seminář o sémantice, Nizozemí
- Jaroslav Hroch – zavedení výuky dějin filozofického a metodologického myšlení, Kanada
- Richard Jeřábek – účast na největší romské pouti v Camargue, Francie
- Milan Pol – účast na konferenci ICSEI (International Congress for School Effectiveness and Improvement), Kanada
- Antonín Bartoněk – účast na mezinárodní konferenci o mykenologii, Francie, dále účast na konferenci Rakouské akademie věd „Evropský rok jazyků“, Rakousko
- Luboš Bělka – Institut tibetistiky a mongolistiky RAN, Mongolská státní univerzita Ulánbátor, buddhistické kláštery v Tibetu, Vnitřním Mongolsku a Burjatsku (terénní výzkum), Čína
- Milada Franková – účast na Cambridge Seminar, Velká Británie
- Jana Nechutová – účast na konferenci „Literatura 14. století“, Německo
- Milada Rabušicová – mezinárodní konference OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj), téma: Early Childhood Education and Care, Švédsko
- Jiří Macháček – Workshop o problematice raně středověké Evropy, Rakousko
- Lubomír Slavíček – mezinárodní konference „Malíři, kresba a grafika ve Slezsku a okolních zemích v 17. a 18. století“, Polsko
- Jiří Kroupa – Kongres historiků umění ve Vídni

Pracovníci a studenti FF uskutečňovali četné zahraniční studijní pobyty v rámci evropských programů. Mnozí z akademických pracovníků FF jsou členy významných nevládních institucí doma a v zahraničí.

Prestižní ocenění vědeckou komunitou dostali v uplynulém roce tyto akademičtí pracovníci FF:

- prof. dr. Radoslav Večerka, DrSc. – 18. 4. 2001 udělen doktorát honoris causa Sofijskou univerzitou, slavnostní promoce se bude konat na jaře 2002

- prof. dr. Antonín Bartoněk, DrSc. – Zlatá medaile MU
- prof. dr. Jaroslav Mezník, CSc. – Cena města Brna
- dr. Libor Jan, Ph.D. – Cena rektora MU za publikaci
- doc. PhDr. Vladimír Goněk, CSc. – Jean Monnet Chair / Chaire Jean Monnet pro obor History of European Construction / Historie de la construction européenne, udělila Evropská univerzitní rada pro evropská studia při Evropské komisi a Evropské rektorské konferenci, Brusel
- prof. PhDr. Milan Jelínek, CSc. – Zlatá medaile Slezské univerzity
- Mgr. Miroslav Balaščík – Cena nadace ČLF
- Mgr. Helena Spurná, Ph.D. – Cena Václava Königsmarka pro Helenu Spurnou za vědecký přínos její odborné studie s názvem „K méně známým kapitolám hudebního divadla E. F. Buriana“, Teatrologická společnost v Praze, 2001

Masarykova univerzita v Brně udělila na návrh Filozofické fakulty titul doktora honoris causa dr. Petru Spielmannovi, historikovi umění a dlouholetému řediteli městské galerie v Bochumi (Německo) za výraznou muzejní a uměleckohistorickou činnost a za propagaci českého moderního umění v zahraničí.

V roce 2001 uspořádala FF výstavu k 80. Výročí zahájení denní výuky na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně (1921–2001) Studio et Vigilantia ve výstavní síni Archivu Masarykovy univerzity.